

דִּבְרֵי הַדָּג

הצהרה קצרה בדבר הדג? וחירותו

סוף סוף אנו עדים למהפך אמיתי בעולם השירה העברית! ניתוב עיסוקם הספרותי של אי אילו משוררים אל כיוונים עסקניים (הפיכת חברבורות של ממש); ניתוב, ולמעשה נטישה של עמדה שירית, שלכשעצמה כה דל היה כוחה עד שלא עוררה ולו זיע או ניד אחד בעולם החיצון לה. כנראה הרגישו אלה, שתפישת עמדת-מפתח בפקידות הספרותית הארצישראלית היא המשך נאות לדרכם, ולא פעילות שירית גרידא, רחמנא ליצלן.

קל יותר לומר: "אֵינֶנִּי סוֹבֵּל אֶת
המְחֹל הַזֶּה", מֵאֲשֶׁר לומר:
"בְּבֵית הַזֶּה גָּרִים רַקְדָּנִים שְׂאִינָם רוֹקְדִים".

(ח. לסקלי)

בפתח שנה שניה של פעילות שירית, נדגיש את העקרון האחד המניע דפים אלו שלפניכם: הפעילות השירית. הדג? עודנו (וכך ישאר) מסגרת עצמאית, זרה, חירותו מעֵנִי, עניינו באהבה לשירה.

וכפראפראזה לאב-קדמון, רוחני:

והדג? הוא מוגלה על מרפק הממסד.

*

תוכן:

2	שיר עידו	יאיר אלדן
4	אסתטיקה הרגועה – שיר חול	דרור קסטל
5	שירים לאהובה ישנה	דנה גולדברג
8	[חתול שכוב]; מטר	עודד בן-דוד
10	[אהבתי נשק ערפך]	אורי שוורץ
11	ארוחת ראש השנה; הבוץ	אבנר בן נתן

יאיר אלדן

שיר עידו

"צ"ט מלים של לשון שלא ידענו את שמה דבר גדול הוא, כל שכן ספר דקדוק של לשון נשכחה זו"
(ש"י עגנון, עידו ועינם, עד הנה, עמ' שמד)

*

זאת לא לשון עידו אלא לשוננו
המתפתלת מכאב, והמלים יוצאות לה
משבשות, מהירות יותר מהרגיל,
שתוכל ללגס מהר ולהמשיך לגמר
את האויר.

*

השער מחביא את הכל.
הוא שרומז, מתעתע בנו כאלו
היה אמת. גן הילדים, משחקי התופסת במגרש,
בתנועת היד על המצח, לך שער לך ממני
אני עידו, כעת אני מזיע, כעת אני כסוי
למשהו יותר גדול.

*

אולי באמת עדיף לכסות על המלים,
לפזר עליהן עפר, ולגרש את הפחד ולשרק:
"ההמתנה הזו היא שיר". קול החבטה נשמע
מדי פעם, נפילה נוספת, עוד משהו סכן את עצמו
במלי, אפה יכול לומר לעצמו.

יאיר אלדן

*

עידו העולה מצטלצל
גבוה גבוה כמטבע הטלת גורל
שלשונה הוא חתוכי אויר עגלים
והיא קרבה לעינינו הבהות באימה

*

תבוא כבר עידו לאחד מערבי הקיץ בין החומות
נשב במעגל על כסאות מעץ, אחד אחד על פי התור
נגש ונעבוד את הלשון. נניח זרד, נשתחוו בלבן, בצמא
ורק עם מתן האות נודין בלהט בלי אמר, נטולי שם.
תבוא כבר, מקבלים מתנות באחד מערבי הקיץ, אני אומר לך
אחד אחד נגש לקחת את המתנה, וכשתפתח אותה שוב לא יהיו חייך
חיי מלים אלא חיי תנועות, ואז תסדר את מכנסך בשתי ידים בצדדים
ותביט.

*

הו עידו, חגי, יומי המתמוטט לנגד עיני.

דרור קסטל

אסתטיקה הרגועה

שיר חול

לילה עד בקר,
והיא עוד משחקת
בחול בגבעה. גרגרי הקור
שבין בהן לאצבע
מגרדים במלים הכבדות.

מרימה עקרב
לאסף איזו אבן,
מצמידה אותו אל
אפרכסת אונה, אולי
תשמע ים.

יבשה.

דנה גולדברג

שירים לאהובה ישנה

1.

בחשך הפכו השדות
לחצאית קפלים שחורה.
כשצעדנו בשביל הכרך שמענו
את נשימתו השקטה של החצץ.
באמצע הדרך המובילה מתחנת האוטובוס
אל בית החולים,
פשטתי את חלצתי.

2.

איני עיפה ואיני רעבה.
ראי, לבשתי את מכנסי האדמים, החדשים.
אמרת לי
"אהיה שמחה כל כך אם תקני לעצמך משהו,
במרכז המסחרי יש חנות של משקפי שמש,
אולי תקני לעצמך משקפי שמש?"

3.

כשנסים לאכל, אומר לך
כמה טעימות היו לביבות תפוחי האדמה.
את מוזגת לי מי ברוז מבקבוק נביעות.
מבלי להניע את שפתי אני אומרת לך
"ראי איך אני מתאפקת".

דנה גולדברג

4.

לטפנו זו את זו עד שעה מאחרת.
קולות נפץ של זקוקים מהרחוב הראשי
הרעידו את החלונות ואת הראי.
"לו היית מתעוררת עכשיו משנה עמקה –
כונתי לשנה ארכה ועמקה –
האם מתחוללת מלחמה בחוץ?"

5.

המורה לעברית בבית הספר בכפר סבא,
זעה הרטיבה את צווארה
ואת עור החזה הבדיר.
כשהסתים השעור נגשתי אליה
והראיתי לה בהתרגשות רבה
את שער זרועי הגזור.

6.

מעולם לא עמדתי בגבי אליך, כדי
לכתב על דף שנמצא על השולחן
שאני רוצה לשכב אתך.

דנה גולדברג

7.

אִישׁוֹנִיךָ מִתְרוֹצָצִים תַּחַת
עוֹר הָעַפְעָפִים הַחֲלָבִי.
תוֹךְ דְּקוֹת אֲחֵדוֹת יוֹאֵר הַחֹדֶר כָּלִי,
הָעֵשִׁים לֹא יִדְחֲקוּ מִן הַמְּגוֹרָה.

8.

אֶהְבְּתִי נִצְמָדָת אֶל צִדּוֹ הַפְּנִימִי שֶׁל עוֹרִי
כְּמוֹ שְׁלֶחַן הַכְּתִיבָה אֶל מַפֶּת הַשְּׁלֶחַן הַבְּהִירָה,
בְּשָׁעָה שֶׁאֵת מַחְמַמַּת אֶת אֲרוּחַת הַבֶּקֶר.

עורר בן-דוד

*

חתול שכוב, לצד הדרך,
מותח רגל באויר.
תמונת העננים נפרשת,
כיריעה קפואה. הכביש

מתל-אביב לירושלים
אולי סלם אשר הונח
לאדך, או לרחב ארץ
(הזמן כופף את עקוליו).

ראשו של החתול שעון
אל האספלט, בראש חולם
מונח על אבן, בבית-אל.

במוך עיניו, שלוחה,
הוזה חזון דמות בענן
ומבקש את השרפים.

עורר בן-דוד

מתוך שירי הלך – מטר

גשם קל עוצר
אותך
מהכנס לבית.
ההמתנה שיתגבר
כופה
אותך לקפא במקומך.
טפות מושכות בערפך
אתה נספג
אלבין
אבני המדרכה.
ריח מים בעיניך
מעורר אותך לישון
בעמידה. שקוף
האור
בעץ.
מטר:
רוחץ אותך
טפה
בתוך
טפה.

אורי שוורץ

*

אהבתי נשק לערפך
בקדר צהרם
מתחתי כפער את העין
אהבתי יחל למותך

בכל הספריות שחקנו מחבואים
צעקת "הנני" רק כדי להקניט, הדבר נכר בעיניך

ספרי שלא קראתי אכרך בחבל חום
לעניים אתן אותם במעשה צדקה נרנן
השערות בקדקדי בתער אפדחן
אולי אחליק, ואפצע, ואז ידעתי

אבנר בן נתן

ארוחת ראש השנה

ודודות רחוקות היו באות אלי
ממחשכים.

ברכיהן הלבנות עטויות
קורים מתנופפים שנטו
מאשלויות של מין זר
וקרוב שהתערבב על
שפתותיהן.

כלי המלח היו נפתחים
אל פצעייהן והן היו
בוהות בערנה
ושופכות
מעט יין על המפה.

אבנר בן נתן

הבוץ

טפטוף הרגלים הקטנות
פועם בשטחים שכבשנו
מן הלילות שאפשר לרוץ
בהם ערמים
אל הבצות שאפלו
השמש מתרטבת שם,
בוצית.

ומה בעצם כל זה אומר?
אולי ידים רטבות שוטפות את
הכלים בכיור,
וקמטים של זקנה מתפשטים
גם אל העינים.